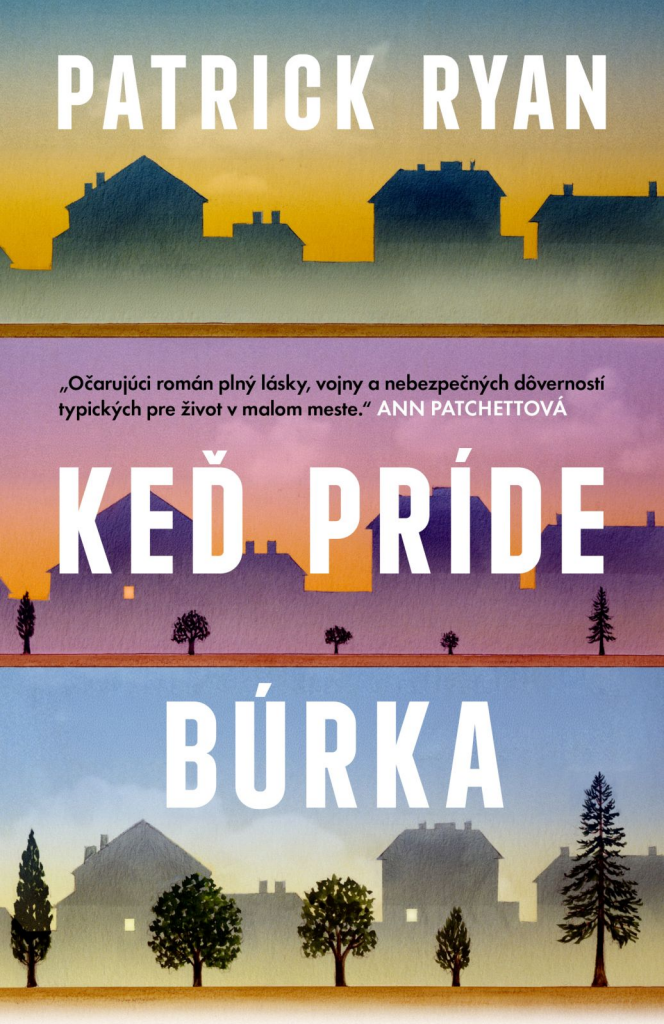

PATRICK RYAN

„Očarujúci román plný lásky, vojny a nebezpečných dôverností
typických pre život v malom meste.“ ANN PATCHETTOVÁ

KEĎ PRÍDE

BÚRKA

TATRAN

**KEĎ PRÍDE
BÚRKA**

KEĎ PRÍDE BÚRKA

PATRICK RYAN

TATRAN

Z anglického originálu Patrick Ryan: Buckeye,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve Random House, An imprint
and division of Penguin Random House LLC,

New York 2025,

preložila Lenka Cinková.

Vydalo Vydavateľstvo TATRAN, s. r. o., v roku 2026,
so sídlom Klariská 16, 815 82 Bratislava, Slovenská republika.

Vyšlo ako 5681. publikácia.

Vydanie I.

Knižnú väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Dominik Zentko.

Zodpovedná redaktorka Renáta Koutenská

Jazykoví redaktori Eva Mládeková, Matej Rumanovský

Technický redaktor Peter Zentko

Sadzba AldoDesign, Bratislava

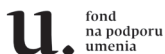
Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

info@slovtatran.sk

Vydanie publikácie z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

All rights reserved.

Copyright © 2025 by Patrick Ryan

Translation © Lenka Cinková 2026

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2026

ISBN 978-80-222-1939-6

Ann a Karlovi VanDevenderovcom

I. ČASŤ

1. kapitola

Cal Jenkins sa narodil na jar roku 1920 a jednu nohu mal kratšiu ako druhú. Bola kratšia iba o päť centimetrov, ale to stačilo, aby sa mnohé veci skomplikovali. Naučiť sa udržať rovnováhu na bicykli mu trvalo dvakrát toľko než ostatným deťom. Atletika vôbec neprichádzala do úvahy. Podobne ako chôdza bez nápadného krívania alebo kráčanie po schodoch bez toho, aby sa musel pridržať zábradlia – až kým mu jeho otec, amatérsky tesár a zberateľ harabúrd, neuľahčil život tak, že z pneumatiky vyrezal novú, hrubšiu podrážku a pribil mu ju na ľavú topánku. Chlapci v škole sa najprv vysmievali z Calovej chôdze a potom z topánky s extra hrubou podrážkou (ešte ju nemal na sebe ani hodinu a už si to niekto všimol). No jeden chlapec – červenolíci a na svoj vek trochu primalý – raz počas ranného zhromaždenia odtiahol Cala nabok a povedal mu, že v Božích očiach je jedinečný. „Viem to,“ povedal, „lebo aj ja som iný. Neviem sa dotknúť prstov na nohách. Mám nezvyčajne tuhé zadné stehenné svaly.“ Naklonil sa, aby to Calovi predviedol, a končeky prstov mu siahali sotva po kolená. „Ty i ja sme predurčení na niečo výnimočné,“ vyhlásil chlapec, a keď sa Cal opýtal, na čo výnimočné je predurčený on, chlapec pokrčil plecami a odvetil, že obaja budú musieť počkať, kým to zistia.

O dlhé roky neskôr, keď Japonsko zaútočilo na Pearl Harbor a uvrhlo Spojené štáty do stavu paniky, keď mladí muži prestali čakať, kým vytiahnu ich čísla, a začali sa hlásiť ako dobrovoľníci, vtedy zistili – hoci každý zvlášť –, že mať jednu nohu o päť centimetrov kratšiu stačí na to, aby bol človek neschopný vojenskej služby, zatiaľ čo mať nezvyčajne tuhé zadné stehenné svaly nie. Ten chlapec, Sean Robison, odišiel z Ohia do Mississippi na základný výcvik a potom ho poslali do Tuniska, z Tuniska na Sicíliu a zo Sicílie do Nemecka, kde ho pri bitke v Hürtgenskom lese strelili do krku, keď si nabíjal pušku a odriekal pritom Otčenáš. Cal ostal žiť v rodnom meste a našiel si prácu v továrni na výrobu betónu. Ešte aj po dvadsiatke čítal komiksy a dobrodružné romány. Oženil sa s miestnou dievčinou menom Becky a nakoniec sa zamestnal v železiarstve jej otca. Občas sa zamýšľal, či niekedy zistí, na čo „výnimočné“ ho Boh predurčil – nazýval to svojím poslaním –, najmä s ohľadom na svetovú vojnu, ktorá ho odmietla. Tak silno vnímal skutočnosť, že nie je v zámorí, až sa mu krívanie samo od seba zhoršilo. Rozprával o svojej nohe aj ľuďom, ktorí sa na ňu nepýtali a nezaujímalo ich to. Niekedy dokonca ukázal na svoje topánky, objednával si ich od firmy so zdravotníckymi pomôckami v Daytone. „Môj stav mi spôsobuje ťažkosti s bedrami,“ hovorieval. Bola to pravda, hoci uňho sa ešte žiadne ťažkosti neprejavili.

Mesto Bonhomie založila v roku 1857 v severozápadnej časti Ohia malá skupinka obchodníkov a ich rodín na území, ktoré pretvorila posledná doba ľadová, keď sa ľadovec z Kanady pomaly posúval na juh a topil sa, vďaka čomu vznikli nielen Niagarské vodopády a Veľké kanadské jazerá, ale aj rozsiahle močiare na severe Ohia a Indiany, ktorých vysušenie trvalo tridsať rokov a ostala po nich pôda ideálna na poľnohospodárstvo. Mesto postavili z miestneho dreva, bridlice a vápenca, ale aj zo žuly zo Severnej Karolíny, z mramoru z Vermontu a Colorada a z ocele z Pensylvánie – všetko to doviezli po železnici. Istý čas ho tvorila mriežka deviatich ulíc, štyri viedli zo severu na juh a päť z východu na západ. Počet obyvateľov rástol znútra, koľko sa dalo, a zvonka, koľko bolo potrebné. V čase žatvy a zberu úrody – kukurice, pšenice, paradajok a cukrovej repy – sa rozrástlo o potulných robotníkov a ich rodiny, a keď odišli, zasa sa zmenšilo. Iní sa do tej oblasti prisťahovali za pracovnými príležitosťami, ktoré ponúkali továrne, čo vyrástli v celom hancockskom okrese. Imigranti z Talianska,

Rakúska, Maďarska, Poľska, Ruska a mnohých ďalších krajín prešli cez Ellis Island a pohltili ich mestá a mestečká na východe, hoci niektorí sa vybrali aj na západ – a niektorí z nich sa usadili v Bonhomie, kde sa nežilo o nič horšie než inde. Po čase sa pôvodná mriežka začala nazývať centrum a všetko mimo centra boli štvrte. Nie mestské časti, čo by naznačovalo jasné deliace čiary a potrebu takýchto čiar, ale jednoducho štvrte, ktoré sa vytvorili, keď si prichodzí našli seberovných. Boli tam bohaté štvrte, chudobné štvrte aj všetko medzi tým. Bola tam štvrť s názvom Tillerova nížina, kde žilo niekoľko mexických rodín a takmer všetky černošské rodiny z mesta, ktorých bolo dohromady menej ako desať, a mnohé z nich sa prisťahovali z juhu za prácou v priemysle (a s úmyslom ujsť z juhu). Bola tam štvrť s bytovými domami a bungalovmi zvaná Chesterton, ktorú tvorili najmä prisťahovalecké rodiny zo západu, a štvrť medzi dvoma synagógami, považovaná za prevažne židovskú. Ak chcel niekto nájsť írsku štvrť, bol tam blok budov so Školou svätej Kataríny a Školou dobrého pastiera, známy ako Vatikán. A po všetkých týchto štvrtiach boli roztrúsení ľudia, ktorí sami seba nezaraďovali do žiadnej skupiny, poväčšine protestanti.

V čase, keď sa Spojené štáty zapojili do druhej svetovej vojny, počet obyvateľov mesta Bonhomie prekročil šesťtisíc. Malo vlastnú políciu, hasičský zbor a učňovskú školu. Bolo tam dvadsaťštyri reštaurácií (ak počítame aj kaviarne a cukrárne), päť bánk, štyri čistiarne, dva obchody s platňami a kino. Priemysel v meste a v okolí prekvital – vyrástli tam úspešné firmy ako Betonáreň J&J, Hlinikáreň Tuck a synovia a Stredoamerická konzerváreň –, ale aj zanikal, čo bol prípad Ingletonových malinoviek, Krmív a doplnkov Dilco a Hancockských zvonov a panvíc. Južne od mesta pri ceste č. 18 ležalo jazero v tvare podkovy široké štyristo metrov. Na severe, kde sa z Cooperovej ulice vychádzalo na diaľnicu č. 23, sa na tridsaťmetrovom stĺpe vynímal neónový tulipán firmy Tuck a synovia – mal priemer šesť metrov, bol ružový a tenký ako kopírovací papier a bolo ho vidieť aj z veľkej diaľky. Na východnom konci Hlavnej ulice sa ako monolit týčila zhrdzavená obilná sýpka, na ktorej sa stále črtalo kockované logo firmy Purina. Osobné a nákladné vlaky tadiaľ jazdili vo dne v noci, niektoré zastali, aby vyložili alebo naložili ľudí, poštu a tovar, no väčšina cez železničnú stanicu aj mesto iba prešla.

Bonhomie nebolo ani zďaleka také malé, aby sa všetci poznali, ale bolo dosť malé na to, aby takmer každý skôr či neskôr nadobudol pocit, že už videl takmer každého. Od začiatku vojny bolo na Hlavnej ulici vídať čoraz menej mladých mužov. O veteránov, päťdesiatnikov a starších, ktorí bojovali v poslednej veľkej vojne, však nebola núdza. Jeden prišiel o ruku a rukáv nosil pripnutý, iný chodil o drevených barlách, pretože mu odtrhlo nohu tesne pod kolenom. Aj Calov otec dostal Purpurové srdce za to, že ho do pleca zasiahla guľka, keď pri Meuse-Argonnskej ofenzíve ťahal zraneného dôstojníka do zákopu – hoci medaila skončila nevedno kde v jeho čoraz zapratanejšom dome a o svojej účasti vo vojne odmietal hovoriť.

Cal žasol, ako veľmi môže päť centimetrov ovplyvniť človeku život. Ako náhradu za tých päť chýbajúcich centimetrov získal čosi, čo by sa dalo nazvať plnohodnotným a zdravým životom. No nezdalo sa mu správne radovať sa z toho, keď za prvý rok od zapojenia Spojených štátov do druhej svetovej vojny povolali do armády milión mladých mužov a do začiatku mája 1945 desať miliónov. V to utorkové ráno otvoril Hanoverovo železiarstvo na Suttonovej ulici, sedel na stolčeku za pultom a triedil škatuľu tesnení, keď do obchodu vošla žena a opýtala sa ho, či má rádio.

Mala vysoké čelo a ryšavé vlasy upravené do dvoch veľkých roliek nad čelom. Jej mätovozelené šaty, klobúk bez striešky rovnakej farby, biele rukavičky a koralový rúž prezrádzali, že je bohatá. Keď kráčala po linoleu, ktoré pokrývalo podlahu, hľadela mu do očí. Cal odvetil, že v obchode majú rádio značky Zenith, no nie je na predaj. Majú ho v kancelárii. Opýtala sa, kde je kancelária. „V suteréne,“ odpovedal Cal a kývol hlavou k schodom vedľa pultu. Žena bez slova prešla okolo neho, minula ručne písaný nápis LEN PRE ZAMESTNANCOV a pustila sa dolu schodmi.

„Madam!“ zakričal Cal. Hodil tesnenia do škatule a vybral sa za ňou.

Suterén slúžil hlavne ako sklad pre nadbytočný tovar – hoci v posledných rokoch nebolo veľmi čo skladovať, keďže výroba sa sústredila predovšetkým na vojnové úsilie. Cal ženu dobehol, keď prechádzala medzi dvoma vysokými poloprázdne regály. Ukázal na priestor v rohu, ktorý majiteľ obchodu, jeho svokor Roman Hanover, vyhlásil za kanceláriu.

Oproti skladacej posteli, kde Roman zvykol driemať, stál malý stolík, na ktorom riešili administratívu a kde Cal obedoval, počúval roz-

hlasové programy a čítal dobrodružné romány. Práve bol v polovici *Odvážneho korzára*. Potiahol šnútku stropnej žiarovky a v jej svetle si všimol tmavú smaragdovú farbu ženiných očí a aj jej výrazné líčne kosti, hladký krk a čeľusť v tvare písmena V. Uvedomil si, že je krásna. Vyzerala rozrušená, netrpezlivá. Rukou v rukavici ukázala na rádio. „Prečo nie je zapnuté?“

Cal zapol rádio, pomedzi šum a chrčanie sa pokúšal naladiť to, čo chcela počuť, a zakrátko to aj našiel: prezident Truman informoval svojich krajanov, že Nemecko sa vzdalo spojeneckým vojskám. Na toto oznámenie všetci čakali. Hitler bol mŕtvy už týždeň. Pred piatimi dňami sa nacisti vzdali Britom v Holandsku. Napriek tomu bola tá správa ohromujúca. Cez svetlík, ktorý sa otváral na ulicu, k nim doliehali výkriky a piskot. Ozvalo sa krátke trúbenie klaksóna. Potom sa pridali ďalší a ďalší.

„Panebože,“ vzdychol Cal. „Viete si predstaviť, ako to v tejto chvíli vyzerá v Berlíne? Zrejme by som bol teraz tam, keby...“ Pomykal topánkou s extra hrubou podrážkou.

Žena však hľadela na karamelové rádio. Oči sa jej leskli. „Myslíte...“, začala a na chvíľu sa odmlčala, akoby celkom nevedela, čo sa ho chce opýtať. Nadýchla sa. „Myslíte si, že sa ľudia začnú vracáť domov?“

„Z Európy? Dúfam, že áno. No Hirohito nám stále dáva zabráť. Možno tých chlapcov pošlú do Tichomoria.“

Žena žmurkaním potlačila slzy, a kým prezident pokračoval v prejave, pozrela na predavača v železiarstve. Keď sedel za pultom, ten muž so sivomodrými očami, vlnitými svetlými vlasmi, ktoré vyzerali, akoby si ich práve prehrabol rukou, úzkou čeľusťou a prvými vráskami okolo úst sa jej zdal celkom pekný. Keď ho teraz videla celého, stále bol pekný, ale trochu inak. Nebol veľmi vysoký a stál akosi čudne, bedrá vychýlené v zdanlivo nepohodlnom uhle. Pruhovanú zlato-čiernu viazanku si zastrčil medzi dva gombíky na bavlnenej košeli a nevyzeralo to dobre – chcela mu ju vytiahnuť. Namiesto toho ho chytila za plecia, pritiahla si ho k sebe a pobožkala ho.

Keby Cal nemal na ústach jej pery, zalapal by po dychu. Bozkávali sa, kým prezident nedohovoril. Keď sa od seba odtrhli, žena vypla rádio. Počul, že potiahla nosom, a ponúkol jej vreckovku. Priložila si ju k vonkajším kútikom očí a pohľadom kĺzala po skladacej posteli, ma-

lom stolíku, hneďom vrečku, jablku a dobrodružnom románe z knižnice. „Žije tu dolu nejaké dieťa?“

„Nie...“ Cal nerozumel, prečo mu hlas znie tak vyplašene. Azda za to mohli rozpaky z ich blízkosti. Teraz, keď sa prezidentov prejav skončil, nemali dôvod ostávať v suteréne. „Iba tu vystavujeme faktúry, pripravujeme objednávky a...“

Prerušila ho: „Mimochodom, som Margaret Saltová.“

„Cal Jenkins.“

Potriasli si rukami a usmiali sa nad toľkou formálnosťou po tom, čo sa medzi nimi práve odohralo.

„Mala by som ísť,“ povedala Margaret.

Kráčal za ňou hore schodmi, ozývalo sa nerovnomerné klopkanie jeho podrážok. Vysvetlila mu, že šla po ulici a všimla si, ako všetci utekajú k svojim autám a zapínajú rádiá. Pochopila, že sa niečo deje, no nevedela, na koho sa obrátiť. Poďakovala mu, potom prebehla pohľadom po regáloch a policiach. „Žijem v tomto meste už takmer šesť rokov a ešte som tu nebola.“

Cal len prikývol a pomyslel si: Pamätal by som si ňu.

Cez výklad sa pozeral, ako kráča po chodníku. Autá stále vytrubovali. Na poštovú schránku na opačnej strane ulice vyliezol chlapec a s dlaňami pri ústach, aby ho bolo lepšie počuť, ohlasoval kapituláciu. Cal vedel, že by mal zavolať domov a presvedčiť sa, či má Becky zapnuté rádio. Aj keby nemala chuť s ním hovoriť, iste by sa chcela dozvedieť tú novinu. Chrbtom ruky si utrel ústa a na palci zbadal šmuhu od koralového rúžu. Znova žasol nad tým, čo sa práve udialo. Kým stojí pri výklade, vravel si, a má Margaret Saltovú na dohľad, stále je tým chlapom, ktorý si musel z tváre zotrieť koralový rúž krásnej neznámej.

Zabočila za roh na Durbinovu ulicu a už jej nebolo.

Pred tri a pol rokmi stačil armádnemu lekárovi jediný pohľad na *Calvina M. Jenkinsa* a dozvedel sa všetko, čo potreboval vedieť. Bez topánok nebol schopný stáť rovno či udržať plecia v jednej línii.

„Skús Zbor civilnej obrany,“ navrhol mu lekár. „Iste pre teba nájdu využitie.“ Bol január 1942, menej ako mesiac po útoku na Pearl Harbor. Náborové stredisko v Bonhomie bolo plné symetrických mladých mužov, ktorí čakali na odvod.

„Dostanem uniformu?“

Ktosi za Calovým chrbtom sa zachechtal.

„Asi len pásku na rukáv,“ odvetil lekár. „Ďakujem, že si prišiel, synu. Obleč sa a vráť sa domov.“ Zapísal niečo do Calovej karty, opečiatkoval ju a podal sestričke na konečné spracovanie.

Cal si vzal v betonárni voľno na celé popoludnie, lebo nevedel, ako dlho to v náborovom stredisku potrvá. Býval v jednoposteľovej izbe s kuchynkou v penzióne pani Gautierovej, chatrnom starom dome v štýle kráľovnej Anny na Tretej ulici, čo nebolo práve miesto, kde by chcel nečinne vysedať celé poobedie. Radšej sa vo svojom kriedovo-červenom Nashi odviezol po zasnežených uliciach k Paulsonovi, na otcovu prídelovú knižku nakúpil potraviny a priviezol mu ich domov.

Jednopošchodový žltý dom na pozemku s rozlohou jedného akra západne od mesta už vôbec nevyzeral ako vtedy, keď tam Cal vyrastal. Jeho brat Robert zomrel na chrípku, keď mal Cal šesť rokov, jeho sestra Grace na tuberkulózu, keď mal deväť. V ten istý rok zomrela aj jeho matka Dora v dôsledku viacerých chorôb, no najmä na zápal pľúc. Z celej rodiny ostali nažive iba Cal s otcom, a Cal sa odsťahoval, len čo dovŕšil osemnásť. Ťažko povedať, v akom stave by bol dom a jeho otec, keby nebolo vojny – nie súčasnej, ale tej predtým –, všetkých úmrtí v rodine, ktoré prišli potom, a nadmerného pitia, ktoré len zhoršovalo otcove trápenia. Everett sa postupom času stal úmyselne neprístupným a zdalo sa, že táto vlastnosť sa zintenzívňuje s prepádávaním jeho rapavých líc, s jeho sklonom k podozrievavosti a nutkavým, čoraz nenásytnejším hromadením zbytočností. Bolo preto lepšie, že dom nestál priamo v meste. Obyvatelia pravidelne vídali Everetta, ako na trojkolke s vozíkom šliape ulicami Bonhomie, sem-tam zastavuje a zo smetiakov a kontajnerov vyťahuje rôzne predmety. Občas ho niekto okríkol alebo sa naňho sťažoval na mestskom úrade. Niekoľkokrát sa stalo, že z podkrovných okien jeho domu ktosi vystrelil z dvadsaťdvojky na okoloidúce auto a museli za ním poslať zástupcu šerifa – tomu starému bláznovi z Comptonovej ulice už zasa preskočilo.

Problém je v tom, ako funguje otcov mozog, pomyslel si Cal. Problémom boli aj tie kopy harabúrd. Everett s rodinou len horko-ťažko prežil veľkú hospodársku krízu a nezniesol plytvanie. Skladoval oblečenie z predchádzajúcich desaťročí – svoje vlastné a aj to, čo našiel.

Skladoval jedlo, ktoré nemal v úmysle skonzumovať, pokazené potraviny. Skladoval časopisy, noviny, kalendáre, etikety z konzerv. Gombíky, zápalkové škatuľky, zvyšky ceruziek. Lebky zajacov a veveričiek, ktoré zastrelil a zjedol. Cievky s niťami, zvinuté laná a kotúče drôtu. Liatinové panvice, vyradené zvonce a ich srdcia zo zaniknutej fabriky na zvony. Skladoval všemožné druhy kuchynských potrieb, ktoré našiel, keď sa prehrabával na mestskom smetisku alebo v cudzích smetiakoch. Skladoval obálky, katalógy, narodeninové pohľadnice určené ľuďom, ktorých nepoznal. Nevlastnil skrinku na liehoviny, ale po celom dome mal poukladané (a poschovávané) fľaše s alkoholom od výmyslu sveta, ktoré si kúpil, našiel alebo dostal za nejakú príležitostnú prácu. Na dvore za domom stálo päť Fordov T, všetky nepojazdné. Odkladal do nich prázdne plechovky, zaváraninové poháre, drevený odpad a autodiely. Jeden z Fordov, ktorý zišiel z montážnej linky v tom istom roku, ako sa narodil Cal, pretvoril na kurín.

Otec mal šesťdesiatjeden rokov, za jeho života sa v Spojených štátoch vystriedalo štrnásť prezidentov (šesť pochádzalo z Ohia), a hoci trpel na sivý zákal a pred očami mu plávali škvrny, od čias Woodrowa Wilsona písal všetkým prezidentom listy. K holičovi nechodil, vlasy si strihal sám a hustú drsnú šedivejúcu bradu si nechával voľne rásť. Bol vychudnutý – keby ho niekto stretol nahého, videl by, ako mu trčia kosti, nie preto, že by bol chorý, ale preto, lebo odkedy žil sám, jedenie sa preňho stalo druhoradou aktivitou.

Práve bol na zadnom dvore, keď k nemu doľahlo škripanie Calových pneumatík na štrkovej príjazdovej ceste. Počul, ako sa vypol motor a krátko nato sa ozvalo zaklopanie na vchodové dvere. Nasledoval zvuk krokov okolo domu a praskanie tenkej vrstvy nového snehu, ktorý pri nočnom mraze stvrdol.

„Oci?“

Ponad sneh ako karmínová šmuha preletel kardinál. Cal stál medzi malou chladničkou na kokakolu a skriňou na šaty. Pod pazuchou držal papierové vrecko s potravinami.

„Čo tvoje uši, oci? Počuješ dnes dobre?“

„V pohode.“ Everetteove uši neboli „v pohode“ od bitky o Saint-Mihiel, no ako-tak fungovali.

„Keby som ťa nepoznal, pomyslel by som si, že si pribral,“ prehodil Cal. „Koľko vrstiev máš na sebe?“

Everett mal na sebe štyri bundy, dva šály, krátky hrubý vlnený kabát a pod tým všetkým pyžamo. Ťahal koleso s vyfučanou pneumatikou ku garáži za domom. Za tých pár dní, odkedy ho Cal navštívil naposledy, sa otcovi nevedno ako podarilo zdvihnúť všetkých päť Fordov a odmontovať z nich všetkých dvadsať kolies. Autá podopierali zdviháky a odrezané pne. Kolesá s vyfučanými pneumatikami ležali na kope pri garáži, chýbalo len to, ktoré práve ťahal cez zasnežený dvor. Cal z toho vydedukoval, že otec aspoň posledné dni neprepil. „Čo robíš?“

Akoby ho unavovalo, že musí odpovedať (hoci od Calovej poslednej návštevy sa s nikým nerozprával), Everett potiahol pneumatiku o kus ďalej a podráždene odvrkol: „Chránim svoju gumu a kov, aby nepadli do istých pazúrov.“

Stopy v snehu spájali jednotlivé autá s miestom, kde ležali kolesá a pneumatiky. „Do akých pazúrov, otec?“

„Inštitucionálnych,“ odvetil Everett a ani naňho nepozrel. „Vládnych. Ak to chceš písomne, budeš musieť počkať, teraz nemám čas.“ Pustil pneumatiku, tieskaním si oklepal sneh z rukavíc a ten sa mu usadil v hustej brade.

Cal prikývol. „Toto asi radšej odložím na miesto.“

Odniesol potraviny po prehýbajúcich sa zadných schodoch do predsiene, kde kedysi po príchode zo školy sedával na lavičke a vyzúval si topánky. Lavička bola teraz zaprataná novinami a katalógmi, oproti nej sa všílo náradie, kabáty a deky, takže cez predsieň sa ledva dalo prejsť. Vošiel do kuchyne, kde jeho matka, svetlovlasá ako on a jeho sestra, kedysi varila, pomáhala im s domácimi úlohami a spamäti odriekala hlavné mestá štyridsiatich ôsmich štátov. Všetky stoličky okrem jednej pokrývali zložené i rozložené škatule a stôl pod toľkými rárohami skoro ani nebolo vidieť. Podlaha sa miestami prehýbala a všade, kde sa na ňu dalo stúpiť, vŕzgala. Fľakatý strop pripomínal oblohu počas búrky. Everett vyhlasoval, že je rád, keď mu Cal ako osemnásťročný oznámil, že sa sťahuje. Vravel, že už má po krk synových ustavičných výčitiek, ako žijú, v akom stave je dom a koľko pije. Otravoval ho s tým už od jedenástich. S výpočtom mal Everett pravdu – bolo to rok po tom, čo Calovi zomrela mama, rok, keď sa všetko zhoršilo. Cal sa nevedel zbaviť pocitu, že z celej rodiny je ten posledný, s kým chcel jeho otec ostať, a predsa to tak napokon dopadlo.

Vyložil potraviny na jedínú voľnú časť kuchynskej linky, ktorú našiel, potom do papierového vrečka naukladal veci, ktoré priniesol za posledné týždne a medzičasom sa pokazili. Zhnité ovocie. Chlieb stvrdnutý na kameň. Mäkkú, slizkú cibuľu. Cez vchodové dvere odniesol páchnuce vrecko do kufra svojho auta, aby sa v ňom otec nemohol prehrabávať, keď odíde.

Everett zatiaľ odmotal mosadzný drôt z úchytiiek dvojité garážových dverí, otvoril ich a do snehu vykreslil krídla. Usúdil, že dva desať pneumatík, hoci vyfúčaných, sa do garáže nezmestí. Bude odtiaľ musieť vybrať zopár vecí, rozhodnúť sa, čo môže obetovať zlodejom, keby sa tam náhodou nejakí objavili, kým bude spať alebo bude mimo domu. Keď tak nad tým uvažuje, bude to viac než len pár vecí – musí urobiť miesto aj pre chladničku na nápoje, autodiely, plechovky, lemovacie plechy a rúry od kachlí. Áno, každý kus kovu a gumy viditeľný voľným okom treba schovať.

Práve keď z garáže ťahal príborník, znova sa vynoril Cal.

„Ukáž, pomôžem ti.“

Otec nesúhlasne pokrútil bradatou hlavou.

„Toto ani nebolo naše.“ Cal sa dotkol dreva.

Everett vytiahol príborník dosť ďaleko, aby nestál v ceste garážovým dverám, oprel si oň lakte a zahľadel sa na Cala. Oči mal podliate krvou – možno len od rozčúlenia. „Priniesol si mi potraviny?“

Cal prikývol.

„A už si ich doniesol?“

„Áno.“

Everett pohlol ústami, akoby sa pokúšal oddeliť kus rybieho mäsa od kosti. „Mám prácu.“

Cal sa obzrel po dvore: chaotický cintorín harabúrd, celý pokrytý snehom. Na sedadle vodiča v jednom z otcových Fordov zdvihla hlavu sliepka a úkosom na nich pozrela. „V náborovom stredisku sa hlási množstvo chlapov,“ povedal. „Dobrovoľne. Je to nevídaný pohľad.“

„Hmm.“

„Rad siaha až po koniec Odborárskej ulice.“

Everett trhol zásuvkou na príborníku. Buchol po ňom päťou a opäť potiahol. Bola prázdna.

„Chcel som ti len povedať, že... dnes popoludní som skúsil narukovať.“

Everett, podobne ako veľa iných starých mužov, sa roky skláňal pod ťarchou gravitácie. V tej chvíli sa však priamo pred Calovými očami vystrel, akoby zrazu vyrástol, a jeho sivomodré oči sa ocitli na rovnakej úrovni ako synove. „Prečo?“

„Prečo? Lebo chcem byť toho súčasťou, preto. Chcem bojovať proti Osi. Vieš, aké to je. Aj ty si bol vo vojne.“

Everett zvrátil tvár. „Pozrime sa. Vraj bojovať proti Osi. A ani si sa ma nespýtal?“

„Nemusím sa ťa pýtať, otec. Mám dvadsaťjeden. Som v evidencii už tri roky.“

„Nuž, iba si strácal čas. Nevzali ťa pre nohu, však?“

„Nie.“

Everett sa opäť zhrbil. S istou námahou otvoril druhú zásuvku príborníka, nazrel dnu a prudko ju zavrel. „Pred časom zvýšili vekovú hranicu na odvod na šesťdesiatštyri rokov. Mňa by zrejme vzali hneď zajtra, no teba odmietli. To človeka našťve, čo?“

Cal si strčil ruky do vreciek. „Aspoň som to skúsil.“

„Nemal si sa namáhať. Stále píšem tomu sviniarovi v Bielom dome. Dookola mu opakujem, že ho mám prekuknutého, jeho aj ten jeho prekliaty bordel. Vravrel som mu, že ak odrežeme Japoncov od ropy, pôjdu po nás. Ale vieš čo? On chcel, aby po nás šli, nevedel sa dočkať, kedy nás do toho zatiahne. Nahnal celé námorníctvo do jedného prístavu a teraz máme vyše dvetisíc mŕtvych chlapov. Niektorí si ani nestihli natiahnuť nohavice.“ Everett sa otočil nabok a odpľul si. „Keď si sa narodil s jednou nohou kratšou a lekár nám povedal, že až na to znetvorenie si zdravý, pomyslel som si: Fajn. Ak sa zapletieme do ďalšej veľkej vojny, aspoň nebude musieť narukovať.“

Cal si potreboval vytvoriť odstup od otca a od slova „znetvorenie“, preto povedal: „Dobre, oci. Uvidíme sa asi tak o týždeň.“ Vykročil k autu.

„Hej!“ zavolal za ním Everett. A o chvíľu: „Stoj, doriti!“

Cal kráčal ďalej. Celý tento deň bol úplne nepremyslený. Kedy sa konečne poučí? Kedy sa prestane pokúšať zapôsobiť na toho starého mrzúta? Prišiel k autu, a práve keď otváral dvere na strane vodiča, do chrbta mu narazilo niečo tvrdé.

Bola to snehová guľa. Vytvarovaná a spevnená unavenými rukami postihnutými artritídou. Everett stál pár metrov od neho, fučal od

rýchlej chôdze a vydychoval obláčiky pary. Vyhlásil: „Som rád. Len to sa ti snažím povedať.“

Na druhý deň Cal rozmýšľal, že si nechá narásť bradu. Uvažoval, že sa presťahuje do iného mesta, niekam, kde ho nikto nepozná, a bude používať svoje druhé meno, *Maurice Jenkins*, *teší ma*, iba aby mohol ľuďom hovoriť, že bol vo vojne, zranil sa, poslali ho domov a teraz kríva. Keď neskoro dopoludnia vozil v práci vrecia s betónovou zmesou do obrovskej ľadovej haly, bol zo seba znechutený už len za to, že mu to vôbec napadlo. Neskoro popoludní zatúžil po pohári koreňovej limonády so zmrzlinou, v ktorej by utopil všetku svoju frustráciu. Zvyšok zmeny strávil tým, že s nohami v kaši z roztopeného snehu zmiešaného so štrkom a cementom hadicou umýval nákladiaky. Potom si označil odchod, narýchlo sa poumýval vo výlevke a cez snehovú čapkanicu sa odviezol k Finkovej drogérii.

Tesne predtým, než vošiel, zazrel vo výklade svoj odraz: ten istý zeleno-čierny kockovaný kabát, ktorý nosil na strednej škole, šál vyťahnutý až k nosu, pletená čiapka. Keď si ju zložil a rukou si postrapatil vlasy, zdvihol sa z nich oblak betónového prachu a rozniesol sa po Fordhamovej ulici.

Na opačných koncoch dlhého dreveného pultu sedeli dvaja ľudia. V jednom z boxov sedelo niekoľko žien, jedli sendviče a pili limonádu. Mali na sebe pastelové svetre s nášivkami príslušnosti k útvaru prišitými na rukávoch. Jedna mala na golieri pripnuté dôstojnícke pruhy, bezpochyby jej ich na pamiatku poslal manžel alebo priateľ.

Cal si vyzliekol zimnú výbavu a uložil ju na prázdnu stoličku pri pulte. Sadol si a vysmrkal sa do servítky. Ďalší betónový prach. Objednal si koreňovú limonádu so zmrzlinou.

Mary Lisniková, ktorá sa blížila k päťdesiatke a u Finka pracovala od sedemnástich, zdvihla obočie a v nádeji, že ho naláka, prekvapeným tónom povedala: „Máme nový zákusok.“

„Z toho nič nebude,“ odvetil Cal.

„Daj mi šancu. Je v ňom arašidové maslo a banán a volá sa Parašutistická pochúťka.“ Cigaretou ukázala na tabuľu za svojím chrbtom: vedľa názvu koláča bol nakreslený malý obrázok padáka. „Skĺzne do žalúdka ako nič. Chápeš?“

„Dám si len tú limonádu, vďaka.“

„Nech ti padne na úžitok,“ prehodila Mary a spodnou časťou dlane otvorila veko chladničky na nápoje.

O ŠTYRI MIESTA ĎALEJ, hneď za ohybom pultu sedela Becky Hanoverová s otvorenou knihou a šálkou čaju. Čítala *Vraždu v Orient exprese*. Ako sa Becky dozvedela z článku v časopise, Agatha Christie raz na celých desať dní zmizla. Ľudia sa nazdávali, že ju postihla náhla strata pamäti, zmätená sa vybrala von a zabľúdila. Kým bola nezvestná, jej priateľ sir Arthur Conan Doyle sa ju pokúsil vypátrať tak, že dal jej rukavicu osobe, ktorá pôsobila ako médium. Krátko nato, či už s pomocou média alebo nie (to sa v článku nepísalo), našli Agathu Christie v hoteli v neďalekom meste. Článok naznačoval, že jej zmiznutie súviselo s problémami v manželstve – skrátka sa chcela na chvíľu vytratiť.

Becky raz pomohla vyriešiť záhadu. Keď mala deväť rokov, otec jej kamarátky Normy Shefflinovej si raz večer v mrznúcom daždi vybehol do obchodu po cigarety a už sa nevrátil. Pána Shefflina oficiálne vyhlásili za nezvestného, a keď ho polícia hľadala už niekoľko dní, jeho žena priznala, že sa pohádali a on vyšiel z domu nahneváný, takže možno jednoducho... odišiel. Susedia namiesto rozhovorov o záhadnom zmiznutí začali debatovať o bezočivosti muža, ktorý sa len tak vykašle na rodinu. Keď o mesiac nato stávala Becky s Normou a ďalšími dievčatami u Shefflinovcov na dvore snehuliaka, v hlave jasne a zreteľne začula hlas pána Shefflina.

Povedz im, že nie som ďaleko.

Prestala kotúľať snehovú guľu a načúvala.

Hlas pána Shefflina sa ozval znova: *Povedz im, že nie som ďaleko.*

„Tvoj ocko nie je ďaleko,“ povedala Norma. Nastal všeobecný rozruch – Norma bola zmätená, jej mama sa vydesila – a Becky vysvetlila, že nezvestný muž dvakrát prehovoril v jej hlave. Pani Shefflinová zavolała Beckiným rodičom a tí sa zhrozene ospravedlňovali za dcérino správanie.

V ten večer Ida a Roman Hanoverovci posadili Becky k jedálenskému stolu a požiadali ju o vysvetlenie. Po chvíli Ida hľadela do stropu a Roman upieral na dcéru prižmúrené oči, akoby sa jej snažil čítať myšlienky. „To je všetko?“ opýtal sa. „Počula si niekoho, kto tam nebol?“

Becky prikývla.

„Prestaň s tým.“

„Ale čo ak znova začujem jeho hlas?“

„Vyhod' si to z hlavy,“ prikázal jej otec. „Už žiadne hlasy.“

Potom prišla jar, ľad na neďalekej rieke Laurie sa roztopil a asi pol-druha kilometra za mestom, v úseku, čo tiekol popri štátnej ceste, našiel istý muž, ktorý vo vysokých rybárskych čižmách lovil v rieke na mušku, auto pána Shefflina – a pán Shefflin bol v ňom. Norma sa s Becky prestala priateľiť a o rok nato sa Shefflinovci odsťahovali do Virgínie.

Pán Shefflin mal však pravdu a Becky takisto: nebol ďaleko. Mrzelo ju, že to nikto neoceníl, no po tejto udalosti aspoň lepšie pochopila, prečo sa jej aj v nasledujúcich rokoch v hlave ozývali hlasy mužov, žien, ba niekedy aj detí, a hovorili jej slová, ktoré nepoznala. Napríklad *tournesol*. Keď raz kreslila slnečnicu, akési dievča, ktoré tam nebolo, jej do ucha zašepkalo *C'est un tournesol*, a ona musela ísť do knižnice a vyhľadať si to slovo vo francúzskom slovníku. Trochu sa potrápila, lebo nevedela, ako sa správne píše, no napokon ho našla. *Tournesol* – slnečnica.

J'aime tes cheveux. Aj to jej povedalo to dievča. Páčia sa mi tvoje vlasy.

Becky bola presvedčená, že mŕtvi ostávajú na svete predovšetkým preto, lebo ešte majú čo povedať – hoci niektorí sa objavili aj preto, lebo chceli počúvať. Verila, že človeka v tomto živote prebehne zimnica, ak niekto v budúcnosti prejde po jeho hrobe, a keď naňho uprene hľadá niekto cudzí, cíti mravčenie na temene. Ako tam tak sedela a čítala, zrazu pocítila mravčenie na temene. Zdvihla oči od knihy, najprv sa zahľadela na muža na konci pultu v obleku so širokými plecami, na ktorých mu hlava sedela ako vrece zemiakov, potom na tri ženy usadené v boxe, ktoré jedli sendviče, následne na lekárniku v zadnej časti, ktorý mal jedny okuliare na nose a druhé na plešine, ďalej na ženu za barom, ktorá fajčila, čítala noviny a nad ušami jej trčali zapletené vrkoče, a nakoniec sa zamerala na svetlovlasého mladíka, ktorý s laktom opretým o pult a hlavou zloženou v dlani pil cez slamku z vysokého vrúbkovaného pohára.

Poznala ho zo školy. Bol to ten pekný chlapec, čo kríval a nevenoval sa žiadnemu športu. Nikdy spolu neprehovorili.

Vzala si šálku, tanierik a knihu a presunula sa na stoličku vedľa neho.

„Díval si sa na mňa?“ opýtala sa nečakane.

Mala na sebe čiernu baretku a červenú pláštenku. Cal to poprel, ale Becky si odkašľala a prezradila mu, že má silnú intuíciu.

„Bombardujú Austráliu,“ ohlásila Mary Lisniková spoza pultu, no neobracala sa na nikoho konkrétneho.

Muž s hlavou ako vrece zemiakov zdvihol oči od sendviča. „To bolo minulý týždeň.“

„Píšu to v dnešných novinách,“ namietla Mary, „takže včera ju zrejme ešte bombardovali.“

„Cítila som, ako na mňa hľadáš,“ povedala Becky Calovi. „Čo znamená, že ak sa to zatiaľ nestalo, čoskoro sa to stane.“

„Nuž, asi sa to práve deje,“ utrúsil Cal.

„Táto kniha sa volá *Vražda v Orient exprese*,“ spustila, ako keby v škole prednášala referát. „Je o hroznom mužovi, ktorý robí hrozné veci a napokon sa ocitne vo vlaku takmer so všetkými, ktorým uškodil. Viac ti radšej nepoviem, aby som ti nepokazila zážitok.“

Cal vedel, že sa rozpráva s Becky Hanoverovou, územčistou, peknou a trochu zvláštnou dievčinou, ktorá chodila o ročník nižšie ako on. Matne si pamätal, ako na popoludňajšom zhromaždení recitovala *Havrana*. Mala príjemnú okrúhlu tvár a husté tmavohnedé kučeravé vlasy. Občas ju vídal, ako sedí sama v školskej jedálni či na tribúne počas popoludňajšieho futbalového zápasu, a uvažoval, že sa jej prihovori, nikdy však nenašiel odvahu. Bola prvá, koho videl s baretkou na hlave, ak nepočítal postavy vo filmoch.

„Zbožňujem detektívky. Čo rád čítaš?“ opýtala sa.

Nechcel jej povedať pravdu, keďže v tom čase stále čítal najmä komiksy, a tak v snahe nájsť prijateľnejšiu odpoveď vyhrkol: „Encyklopédie.“

Becky sa rozosmiala. Cal sa opýtal, čo je na tom smiešne. „Encyklopédií nie je veľa,“ odvetila. Pozrela mu na vlasy a zdalo sa, že aj tie ju pobavili. „Jeden prameň ti rastie inak ako ostatné.“

„Nedá sa učesať. Mama sa o to prestala snažiť, už keď som bol malý. Vravela, že ten prameň si robí, čo chce.“

„A si aj trochu špinavý.“

„Vážne?“

„Tu.“ Becky zdvihla ruku a končekom prsta sa mu zboku zľahka dotkla krku.

Cal pocítil akési chvenie pod rebrami. „To je z práce. Robím v betonárni.“

„Ja pracujem v Dixonovom papiernictve na Jedenástej ulici,“ povedala Becky. „Viem ľuďom veľmi dobre pomôcť s výberom kancelárskych potrieb. Dozvedel si sa v poslednom čase nejaké zlé správy?“

Vari mu vidieť na tvári, že je nespôsobilý vykonávať vojenskú službu? Potiahol nápoj cez slamku.

„Povedz pravdu,“ naliehala.

Páčila sa mu – mala chlácholivý melodický hlas a v naširoko otvorených očiach jej bolo vidieť celé dúhovky, také tmavohnedé, že sa takmer nedali odlíšiť od zreníc. Hoci bola zvláštna, jej prítomnosť ho upokojovala. No nechystal sa povedať jej pravdu. Nechcel jej prezradiť, že sa cíti sklúčený, frustrovaný a neschopný.

Mary Lisniková si rukou, v ktorej držala cigaretu, poškrabala sánku a vyhlásila: „V Kalifornii teraz zhromažďujú všetkých Japoncov. Aj tých, ktorí sú v skutočnosti Američania.“

Muž s hlavou ako vrece zemiakov zhúžval servítku. „Ak sú Japonci, nie sú Američania,“ opravil ju. „A zhromažďujú ich už dlhšie. Si si istá, že nečítaš noviny z minulého týždňa, papuľka?“

Mary naňho pozrela ponad okraj denníka *Toledo Blade* a v očiach sa jej zračila číra nenávisť. Vtom si všimla, že má prázdny tanier. „Čo tak kúsok Parašutistickej pochúťky?“

Becky sa naklonila ku Calovi. „Zlé správy nebudú trvať navždy,“ pošepla mu.

Ked o päť týždňov a päť schôdzok neskôr stáli na zasneženom chodníku v rade pred kinom Bonhomie Bijou, kde si chceli pozrieť *Údolie slnka*, Becky podala Calovi malú zalepenú obálku. Vysvetlila mu, že obsahuje list, ktorý napísala sama sebe ako osemročná – opísala v ňom svoje vtedajšie predstavy o tom, aká bude v budúcnosti. Môže jej prisľúbiť, že ho uschová a vráti jej ho na jej šesťdesiate narodeniny?

Ešte nikdy mu nikto nepredložil čudnejšiu žiadosť. Nebol vysoký, ale bol o pár centimetrov vyšší ako ona a už si navykol, že jej do tma-

vých očí hľadá mierne zhora a ona sa naňho usmieva. Zvykol si takmer na všetko, čo sa jej týkalo, a predsa ho stále vedela prekvapiť. „Prečo práve na šesťdesiate?“

„Lebo dovtedy zabudnem, čo som v ňom písala. A dávam ho do úschovy tebe, aby som doň medzičasom nenakúkala.“

„Načo si si to zapísala, ak na to chceš zabudnúť?“

„O to práve ide,“ odvetila Becky. „Dá sa budúcnosť poznať? Budeme v starobe aspoň trochu takí, ako sme si v mladosti predstavovali? Zisťujeme to len tak, že si to zapíšeme, potom na to prestaneme myslieť a necháme život plynúť. Odvíjanie času by malo byť tajomné, nemyslíš?“

Cal o odvíjaní času dovtedy neuvažoval. „Asi áno,“ odvetil.

„Sľúbiš mi teda, že môj list uschováš?“

Prikývol, Becky mu podala obálku a on si ju strčil do vrečka kabáta. Potom sa ho opýtala, či niekedy napísal list sám sebe, a on sa tak strachoval, že ostatní ľudia v rade na lístok začínajú jej úvahy o budúcnosti, že ju radšej pobozkal, aby ju umlčal.

Bol to ich prvý skutočný bozk, a hoci sa im bozkávanie videlo zaujímavé, ani jeden tak celkom nevedel, ako na to. Ich pery do seba nepokojne narážali. Ich jazyky sa na okamih dotkli a vzápätí sa stiahli. Ktosi ich zozadu okríkol: „No tak, ľudia, pohnite sa.“

Keď neskôr večer sedeli v aute pred domom jej rodičov v London Hill – čo napriek názvu nebol kopec, ale jedna z bohatších štvrtí v meste – Becky sa k tej téme vrátila. „Pokiaľ ide o ten list...“ Cal zapochyboval, či sa počas schôdzky nezachoval nevhodne a či si ho teraz Becky nevypýta naspäť. No ona mu len chcela povedať, že ak aj on niekedy napíše podobný list – usúdila, že to zatiaľ neurobil –, môže jej ho zveriť do úschovy.

Znova začalo snežiť. Veľké vločky sa lepili na čelné sklo ako ozdobné dečky. Calovi nenapadla iná odpoveď než „Ďakujem“. Becky sa usmiala a pobozkala ho. Bolo to o niečo menej nemotorné a ešte zaujímavejšie. Pokračovali.

NEMALI VEĽA SPOLOČNÝCH ZÁUJMOV, ale kým jar vystriedalo leto, prezieravo si uvedomili, že ich spoločným záujmom sú oni sami. Ich túžba po spoločnosti toho druhého. Calove zmeny v betonárni sa začínali a končili skôr ako Beckin pracovný čas v papiernictve, a tak na ňu po práci často čakal. „Mám nápad,“ povedal v jedno jarné sobotné

popoludnie, keď sedeli na lavičke medzi ružami na zadnom dvore penziónu. „Čo keby sme sa prešmykli okolo pani Gautierovej a išli do mojej izby? Veď vieš, trochu sa pritúliť.“

Výraz „pritúliť sa“ zahŕňal všetko, čo spolu robili, no nepatrilo doň vyzliekanie alebo naozajstný sex (s tým zatiaľ nemali skúsenosti a obaja chceli počkať do svadby). Venovala mu nespemý úsmev, ktorý si ešte stále skúšala. Išli do izby.

„Mám nápad,“ povedala Becky v jeden letný podvečer, keď sa prechádzali okolo Meyerovho jazera a Cal jej vysvetľoval, prečo príbehy o policajtoch a zlodejoch nie sú dobrou témou pre komiksy. „Čo keby sme sa namiesto rozprávania pritúlili pod jedným z týchto stromov?“ Cal zmĺkol a pritúlili sa.

Myslel na Becky, len čo ráno otvoril oči. Tešil sa, že ju uvidí, bude počuť jej upokojujúci hlas, bozkávať sa s ňou. Podľa Becky bol Cal najmilší a najohľadupľnejší mladý muž, akého kedy stretla. (Už predtým s niekoľkými chodila – no ani s jedným to netrvalo dlho.) Keď jej dával najavo, ako veľmi ju má rád, v chlapčenskej tvári sa mu zračili obavy, či to robí správne. V to leto sa prestala báť, že o ňu stratí záujem. Nadobudla presvedčenie, že sa dokáže povzniesť nad jeho nedostatky, keď sa nejaké objavia. Určite nejaké má, aj ona ich mala. Jednu jeho chybu už vlastne prehliadala: keď jedol, občas si utieral ústa chrbtom ruky – alebo rukávom košeľe. Ani raz mu to (zatiaľ) nevyčítala, lebo ho mala rada. Ba oveľa viac než to.

Raz večer sedeli oproti sebe v reštaurácii Blue Top a Becky Calovi opisovala, ako so svojou priateľkou z detstva Janice nedávno usporiadala seansu, na ktorej sa pokúsili skontaktovať s duchom Jany z Arku. Cal ju prerušil a opýtal sa, čo v nej vzbudilo záujem o seansy. Povedala mu o úbohom mŕtvom pánovi Shefflinovi a o tom, ako jej šepkal v hlave. Cal sa rozpamätal, že kedysi počul, že z rieky Laurie vytiahli Ford A a vnútri sa našla mŕtvolu muža. Potom mu porozprávala, ako sa jej o pár rokov neskôr, keď mala dvanásť, zjavil pri posteli duch ženy z kmeňa Senecov. Becky mala mumps, tá žena jej potrela hrud' rozdrvenými bylinami a ju vďaka tomu prestalo bolieť hrdlo. Zmizla skôr, než jej vôbec stihla poďakovať, vyparila sa spolu s bylinkami. Becky sa preto vybrala do knižnice a vyhľadala si informácie o spôsoboch, ako mŕtvi komunikujú so živými.

Žena, ktorá sa vyparila, sa Calovi nevedno prečo videla výstred-

nejšia než šepkajúci utopenec. „Nuž,“ odvetil a posolil si hamburger, „mala si horúčku.“

„Áno, veľmi vysokú.“

„Tak to bol zrejmý dôvod, nie? Neexistuje na také veci zvyčajne vedecké vysvetlenie?“

„Musí na všetko existovať vysvetlenie?“

„Keď si dieťa, asi nie.“

Becky sa oprela o box a odvrkla: „Hovorí dospelý muž, ktorý stále číta komiksy.“

Nechcel ju rozčúliť. Teraz sa mu však zdalo, že chce dosiahnuť, aby sa cítil ako hlupák. „Niektoré vychádzajú z románov.“

„Ktoré?“

Zamyslel sa. „*Tarzan*.“

„Sú to komiksy. Zošité papiere s kreslenými obrázkami.“

„Je to moja záľuba,“ namietol. „Aj ty máš svoju záľubu.“

„Myslíš si, že moja záľuba je na rovnakej úrovni ako čítanie obrázkových kníh o mužoch v pančuchách, ktorí bojujú proti zloduchom?“

„Nie,“ odvetil. „Zabudni, že som niečo povedal.“

„Viem, čo som zažila.“

„Isteže vieš.“

„To neznie veľmi presvedčivo.“

Bola to ich prvá hádka? Hádali sa? Cal odovzdane zdvihol ruky.

Po zvyšok večere hovorili len málo. Kým Cal platil za jedlo, Becky vyšla z reštaurácie. Asi len chce počkať vonku na chodníku, pomyslel si, no keď mu vrátili drobné, zmocnili sa ho obavy, že vyjde von a ne-nájde ju tam. Že sa rozhodla, že jej za to nestojí, a odišla domov sama. Zmizla mu zo života.

Stmievalo sa, bolo neskoré leto. Reštaurácia Blue Top stála na širokej Flemingovej ulici, ktorá viedla pomedzi dve prevažne obytné štvrte a po oboch stranách ju lemovali orgovány. Ľudia boli vonku s deťmi, prechádzali sa so psami. Muži v uniformách, ktorí sa vrátili zo základného výcviku, kráčali s rukou ovinutou okolo priateľiek či manželiek. Na lavičke sedel starší pár a premeriaval si každého, kto išiel okolo. No po Becky ani stopy. Cal cítil, ako mu tvár zalieva horúčava. Rozhliadol sa po ulici, v panike mu skrúcalo žalúdok, a vtom ju zbadal asi šesť metrov od seba. Bola k nemu chrbtom a hľadela do diaľky. Keď k nej podišiel, pozrela naňho, vzala ho za ruku a venovala mu ľahký

úsmev, ktorý vyjadroval buď odpustenie, alebo jednoducho túžbu obrátiť list. Opäť uprela pohľad na tmavnúcu oblohu nad špicatou strechou domu v remeselníckom štýle na opačnej strane ulice. „Mesiac dorastá,“ povedala.

ZOSOBÁŠILI SA v septembri 1942 v kostole episkopálnej cirkvi. Okrem pastora, organistu, nevesty so ženíchom, družičky (Beckinej priateľky Janice) a svedka (Everetta, ktorý mal na sebe nepadnúci, mastne pôsobiaci oblek a takmer počas celého obradu si pobzukoval ako včela), sa na ich svadbe zúčastnilo len zo desať ľudí vrátane Beckiných rodičov, Janiciných rodičov, riaditeľa strednej školy, ktorú obaja navštevovali, a staršej ženy, ktorá bývala v dome na konci ulice a chodila na každú svadbu a každý pohreb, ktoré sa v kostole konali. Becky celú svadbu preplakala – najprv plakala pri Calovom sľube, potom pri svojom. Plakala, keď po obrade kráčali uličkou za tónov *Ódy na radosť*, plakala aj vonku pred kostolom, keď na nich padala ryža. Keď sa jej Cal s úsmevom opýtal, prečo toľko plače, povedala mu, že preto, lebo ho miluje a je veľmi šťastná, že sa našli. Aj Cal bol šťastný.

Svieži jesenný vzduch im vial do tváre a ochladzoval vlhké líca. Na zadný nárazník Calovho auta nikto nič nepripevnil, lebo plechovkami sa nesmeli plytvať, ale Janice temperou napísala na zadné okno ozdobný nápis *Novomanželia*.